

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ СОТЫ
мен
ӨЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ СОТЫ
арасындағы
ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ ТУРАЛЫ
МЕМОРАНДУМ

Бұдан әрі «Тараптар» деп аталатын Қазақстан Республикасының Конституциялық Соты мен Өзбекстан Республикасының Конституциялық Соты

мемлекет егемендігі қағидаттарын негізге ала отырып және Конституция үстемдігін және оның тікелей қолданылуын қамтамасыз ету, адамның және азаматтың құқықтары мен бостандықтарын қорғау саласындағы өз жауапкершілігін сезіне отырып,

екіжақты қатынастарды одан әрі нығайту шарты ретінде ынтымақтастық маңыздылығын тани отырып,

Тараптардың конституциялық сот төрелігі саласындағы ынтымақтастықты дамытуға ұмтылысын ескере отырып, төмендегілер туралы өзара түсіністікке қол жеткізді:

1-бап
Меморандум мақсаты

Осы Меморандумның мақсаты конституциялық бақылауды тиімді жүзеге асыруға, қос мемлекеттің қолданыстағы конституциялық құқығы мен оның қолданылу практикасын зерделеуге жәрдемдесетін және достық қарым-қатынасты нығайтуға үлес қосатын бірлескен бағдарламаларды іске асыру әрі дамыту және іс-шараларды өткізу арқылы ынтымақтастықты тереңдету негіздерін қамтамасыз ету болып табылады.

2-бап

Ынтымақтастық салалары мен нысандары

1. Тараптар арасындағы ынтымақтастықтың негізгі салалары мен нысандары төмендегілер болып табылады:

1) екі елдің конституциялық бақылау жүйелері мен мекемелерінің функциялары туралы нормативтік-құқықтық ақпарат алмасу;

2) Тараптардың бірі өткізетін конференцияларға, семинарларға және басқа оқыту іс-шараларына қатысу;

3) Тараптардың функциялары мен өкілеттіктеріне қатысты бірлескен ғылыми-практикалық конференциялар, симпозиумдар, семинарлар өткізу, білім беру, зерттеу және оқыту бағдарламаларын іске асыру;

4) конституциялық бақылау тәжірибесімен және актілерімен алмасу;

5) конституциялық бақылау практикасын зерделеу мақсатында Тараптар делегацияларының өзара іс-сапарлары.

2. Тараптар ынтымақтастықтың басқа да салалары мен нысандарын қосымша келісе алады.

3-бап

Меморандумды орындау тетігі

1. Осы Меморандум шеңберінде Тараптар бір-бірімен тікелей өзара іс-қимыл жасайды.

2. Тараптар осы Меморандум ережелерін орындауға байланысты ұйымдастырушылық және өзге де мәселелерді шешуге жауапты құрылымдық бөлімшелерді айқындайды.

3. Осы Меморандумға сәйкес құжаттар алмасу орыс тілінде жүзеге асырылатын болады. Қажет болған жағдайда, Тараптар келісу бойынша ынтымақтастықтың өзге де нақты нысандары үшін басқа тілдерді айқындайды.

4-бап

Құқықтық мәртебе

Осы Меморандум халықаралық шарт болып табылмайды және халықаралық құқықпен реттелетін қандай да бір құқықтар мен міндеттемелерді туғызбайды.

5-бап

Осы Меморандум шеңберіндегі ынтымақтастық Тараптар мемлекеттерінің заңнамасы негізінде жүзеге асырылатын болады.

6-бап Шығыстар

Егер нақты жағдайда өзгеше келісілмесе, Тараптар осы Меморандумға негізделген өз шығыстарын өздері көтереді.

7-бап Келіспеушіліктерді реттеу тәртібі

Осы Меморандумды түсіндіруге және қолдануға байланысты кез келген келіспеушіліктер өзара консультациялар мен келіссөздер жүргізу арқылы шешіледі.

8-бап Өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

Тараптардың екіжақты жазбаша келісуі бойынша осы Меморандумға өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін, олар жекелеген хаттамалармен ресімделіп, осы Меморандумның ажырамас бөлігі болып табылады.

9-бап Күшіне енуі

Осы Меморандум оған қол қойылған күннен бастап 5 (бес) жыл бойы және екінші Тараптың оның қолданылуын тоқтату ниеті туралы жазбаша хабарламасын Тараптардың бірі алған күннен бастап үш ай өткенге дейін қолданылады.

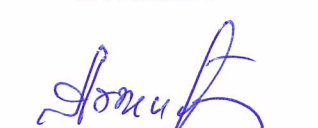
2023 жылғы 8 қыркүйекте әрқайсысы қазақ, өзбек және орыс тілдерінде екі төлнұсқада қол қойылды, бұл ретте барлық мәтіндердің күші бірдей.

Осы Меморандум мәтіндері арасында алшақтық орын алған жағдайда, Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді.

**Қазақстан Республикасы
Конституциялық Сотының
атынан**

**Э. Азимова
Төраға**

**Өзбекстан Республикасы
Конституциялық Сотының
атынан**

**М. Абдусаломов
Төраға**

**Қозоғистон Республикаси Конституциявий суди
билан
Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди
ўртасида ҳамкорлик тўғрисида
МЕМОРАНДУМ**

Қозоғистон Республикаси Конституциявий суди ва Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди (кейинги ўринларда “Томонлар”), давлат суверенитети принципларига асосланиб, Конституция устунлиги ва унинг тўғридан-тўғри амал қилишини таъминлаш ҳамда инсон ва фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш соҳасидаги ўз масъулиятини англаган ҳолда, икки томонлама муносабатларини янада мустаҳкамлашнинг шарти сифатида ҳамкорликнинг аҳамиятини эътироф этиб, томонлар конституциявий судлов соҳасида ҳамкорликни ривожлантириш истагини ҳисобга олиб, қуйидагилар тўғрисида келишувга эришдилар:

**1-модда
Меморандумнинг мақсади**

Ушбу Меморандумнинг мақсади Томонлар ўртасида конституциявий назоратни самарали амалга ошириш, ҳар икки давлатнинг амалдаги конституциявий ҳуқуқи ва уни қўллаш амалиётини ўрганиш учун кўмаклашишга ҳамда дўстона муносабатларни янада мустаҳкамланишига ҳисса қўшишга хизмат қиладиган биргаликдаги қўшма дастур ва тадбирларни амалга ошириш ҳамда уни ривожлантириш йўли билан ўзаро ҳамкорликни мустаҳкамлашга оид асосларни таъминлаш ҳисобланади.

2-модда

Ҳамкорлик соҳалари ва шакллари

1. Томонлар ўртасидаги ҳамкорликнинг асосий соҳалари ва шакллари қуйидагилардан иборат:

1) икки мамлакат конституциявий назорат тизимлари ва ушбу институтлар функциялари тўғрисидаги норматив-ҳуқуқий маълумотлар алмашиш;

2) Томонлардан бири ўтказадиган конференциялар, семинарлар ва таълим беришга оид бошқа тадбирларда иштирок этиш;

3) Томонлар ваколатлари ва функцияларига тааллуқли масалалар бўйича ҳамкорликда илмий-амалий конференциялар, симпозиумлар, семинарлар ўтказиш, илмий-тадқиқот ва таълим дастурларини амалга ошириш;

4) конституциявий назоратга доир ҳужжатлар ва тажриба алмашиш;

5) конституциявий назоратга оид амалиётни ўрганиш мақсадида Томонлар делегацияларининг ўзаро ташрифларини ташкил этиш.

2. Томонлар ҳамкорликнинг бошқа соҳалари ва шаклларини қўшимча равишда келишиб олишлари мумкин.

3-модда

Меморандумни ижро қилиш механизми

1. Ушбу Меморандум доирасида Томонлар бир-бири билан бевосита ўзаро ҳамкорлик қилади.

2. Томонлар ушбу Меморандум қоидаларини амалга ошириш билан боғлиқ ташкилий ва бошқа масалаларни ҳал қилиш учун масъул бўлган таркибий бўлинмаларни белгилайдилар.

3. Мазкур Меморандумга мувофиқ ҳужжатлар алмашинуви рус тилида амалга оширилади. Зарур бўлган ҳолларда, Томонлар келишувга биноан ҳамкорликнинг муайян шакллари учун бошқа тилларни белгилайдилар.

4-модда.

Ҳуқуқий мақоми

Ушбу Меморандум халқаро шартнома эмас ва халқаро ҳуқуқ билан тартибга солинадиган ҳеч қандай ҳуқуқ ва мажбуриятларни келтириб чиқармайди.

5-модда

Ушбу Меморандум томонларнинг мамлакат қонунлари асосида амалга оширилади.

6-модда Харажатлар

Томонлар, агар муайян ҳолатда бошқача қоида келишилмаган бўлса, ушбу Меморандумга асосан, ўз харажатларини ўзлари қоплайдилар.

7-модда Келишмовчиликларни ҳал қилиш тартиби

Ушбу Меморандумни талқин қилиш ва қўллаш билан боғлиқ ҳар қандай келишмовчиликлар ўзаро маслаҳатлашувлар ва музокаралар ўтказиш йўли билан ҳал қилинади.

8-модда Ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тартиби

Томонларнинг ўзаро ёзма келишуви асосида ушбу меморандумнинг ажралмас қисми ҳисобланадиган, алоҳида расмийлаштириладиган баённомалар билан ўзгартириш ва қўшимчалар киритилиши мумкин.

9-модда Кучга кириши

Ушбу Меморандум имзоланган кундан эътиборан 5 йил давомида ва томонлардан бири бошқа томондан унинг амал қилишини тўхтатиш тўғрисида ёзма хабарнома олган кундан бошлаб уч ой ўтгунга қадар амал қилади.

2023 йил 8 сентябрда уч асл нусхада, ҳар бири қозоқ, ўзбек ва рус тилларида имзоланди, ва ҳаммаси матнлар тенг даражада кучга эга.

Ушбу Меморандум матнлари ўртасида номувофиқлик юзага келган тақдирда, томонлар рус тилидаги матнга мурожаат қиладилар.

**Қозоғистон Республикаси
Конституциявий суди номидан**

**Ўзбекистон Республикаси
Конституциявий суди номидан**

**Э.Азимова
Раис**

**М.Абдусаломов
Раис**

**Меморандум о сотрудничестве
между
Конституционным Судом Республики Казахстан
и
Конституционным Судом Республики Узбекистан**

Конституционный Суд Республики Казахстан и Конституционный Суд Республики Узбекистан, далее именуемые как «Стороны», основываясь на принципах государственного суверенитета и сознавая свою ответственность в области обеспечения верховенства и непосредственного действия Конституций и защиты прав и свобод человека и гражданина, признавая важность сотрудничества как условия дальнейшего укрепления двусторонних отношений, учитывая стремление Сторон развивать сотрудничество в области конституционного правосудия, достигли взаимопонимания о нижеследующем:

**Статья 1
Цель Меморандума**

Целью данного Меморандума является обеспечение основы для углубления сотрудничества путем реализации и развития совместных программ и проведения мероприятий, которые способствуют эффективному осуществлению конституционного контроля, изучению действующего конституционного права обоих государств и практики его применения и вносят вклад в укрепление дружественных отношений.

Статья 2

Области и формы сотрудничества

1. Основными областями и формами сотрудничества между Сторонами являются следующие:

- 1) обмен нормативно-правовой информацией о системах конституционного контроля и функциях учреждений обеих стран;
- 2) участие в конференциях, семинарах и других обучающих мероприятиях, проводимых одной из Сторон;
- 3) проведение совместных научно-практических конференций, симпозиумов, семинаров, реализация образовательных, исследовательских и обучающих программ, касающихся функций и полномочий Сторон;
- 4) обмен опытом и актами конституционного контроля;
- 5) взаимные визиты делегаций Сторон с целью изучения практики конституционного контроля.

2. Стороны могут дополнительно согласовать другие области и формы сотрудничества.

Статья 3

Механизм исполнения Меморандума

1. В рамках настоящего Меморандума Стороны напрямую взаимодействуют друг с другом.

2. Стороны определяют структурные подразделения, ответственные за решение организационных и иных вопросов, связанных с выполнением положений настоящего Меморандума.

3. Обмен документами в соответствии с настоящим Меморандумом будет осуществляться на русском языке. В случае необходимости Стороны по согласованию определяют другие языки для иных конкретных форм сотрудничества.

Статья 4.

Правовой статус

Настоящий Меморандум не является международным договором и не создает каких-либо прав и обязательств, регулируемых международным правом.

Статья 5

Сотрудничество в рамках настоящего Меморандума будет осуществляться на основании законодательств государств Сторон.

Статья 6 Расходы

Стороны сами несут свои расходы, основанные на данном Меморандуме, если иное не согласовано в конкретном случае.

Статья 7 Порядок урегулирования разногласий

Любые разногласия, связанные с толкованием и применением данного Меморандума, решаются путем проведения взаимных консультаций и переговоров.

Статья 8 Порядок внесения изменений и дополнений

По обоюдному письменному согласию Сторон в настоящий меморандум могут быть внесены изменения и дополнения, оформляемые отдельными протоколами, которые являются неотъемлемой частью настоящего меморандума.

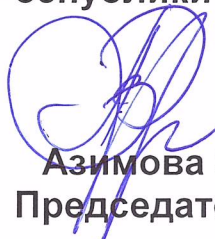
Статья 9 Вступление в силу

Настоящий Меморандум будет применяться в течение 5 (пяти) лет с даты его подписания и до истечения трех месяцев с даты получения одной из Сторон письменного уведомления другой Стороны о своем намерении прекратить его применение.

Подписан 8 сентября 2023 года в двух подлинных экземплярах, каждый на казахском, узбекском и русском языках, причем все тексты имеют одинаковую силу.

В случае расхождения между текстами настоящего Меморандума Стороны обращаются к тексту на русском языке.

**от имени Конституционного
Суда Республики Казахстан**

**Азимова Э.
Председатель**

**от имени Конституционного Суда
Республики Узбекистан**

**Абдусаломов М.
Председатель**